

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupený JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem U Kanálky 3, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2007, č. j. 42 Cad 105/2007 – 50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna soudem ustanovené advokátky JUDr. Ireny Slavíkové **se určuje** částkou 1904 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 2. 2007, č. X. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Své rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Jičíně ze dne 6. 2. 2007 není žalobce částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výtělečné činnosti pouze o 20 %.

Krajský soud v Praze kasační stížností napadeným rozhodnutím žalobu proti citovanému rozhodnutí žalované jako nedůvodnou zamítl. Soud provedl důkaz posudkem o zdravotním stavu žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované tj. ke dni 16. 2. 2007, vypracovaným dne 17. 7. 2007 posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „posudková komise MPSV“) v Praze. Posudková komise MPSV v Praze určila rozhodující zdravotní postižení na základě podrobného prostudování dokumentace posuzovaného, jeho vlastnoručně psaných údajů a subjektivních potíží. Jako rozhodující příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované stanovila jaterní postižení na podkladě hepatitidy B, stabilizované, s jaterními testy při terapii opakovaně v normě, aktivitou viru hepatitis B t. č. neprokazovanou, HBV DNA při terapii negativní. Posudková komise jej posoudila jako lehké funkční postižení podle kapitoly X odd. D položky č. 1 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“), tomuto postižení odpovídá 20 % míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Posudkové komise dále uvedla, že posuzovaný je schopen prací s vyloučením nadměrné fyzické námahy. Posudek byl uzavřen tak, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyl žalobce plně invalidní podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nebyl ani částečně invalidní podle ust. § 44 odst. 1 nebo 2 téhož zákona.

Krajský soud vyhodnotil uvedený posudek tak, že posudková komise MPSV v Praze měla při jeho zpracování dostatek podkladů ke zjištění zdravotního stavu žalobce, jeho posudkový závěr, shodný s posouzením lékaře OSSZ v Jičíně, je přesvědčivý a náležitě zdůvodněný. Posudková komise podala posudek v řádném složení, za účasti odborného lékaře podle povahy zdravotního postižení žalobce, jakož i po studiu a vyhodnocení dostačující zdravotní dokumentace. Posudková komise hodnotila zejména propouštěcí zprávu z hospitalizace na interním oddělení Vězeňské nemocnice v Brně (jenž proběhla od 10. 5. do 19. 6. 2007), rovněž bylo přihlédnuto ke zprávám z psychiatrie. V této souvislosti soud zmínil, že je mu z rozhodovací činnosti známo, že předseda komise MUDr. J. K. je zároveň soudním znalcem z odvětví posudkového lékařství a je atestován v oboru psychiatrie, posudek je proto úplný a nevzbuzuje v soudu žádných pochyb. Z těchto důvodů soud považoval žalobcem navrhované doplnění řízení znaleckým posudkem za nadbytečné.

V kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Praze žalobce (dále jen „stěžovatel“) uvedl kasační důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel je přesvědčen, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž bylo vycházeno, nebylo řízení před soudem doplněno důkazy, které mohly ovlivnit rozhodnutí soudu a bylo rozhodováno na základě jednostranně zjištěných a interpretovaných závěrů správních orgánů a řízení před soudem pak nebylo řádně dle návrhu stěžovatele doplněno o nezávislý posudek soudního znalce z oboru posudkového lékařství a tím došlo k porušení rovnosti procesních stran a zásady proporcionality. Krajský soud podle stěžovatele rozhodl na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu. Důkazní řízení zůstalo neúplné, neboť nebyl proveden jím navrhovaný důkaz posudkem znalce z oboru posudkového lékařství. Zdůraznil, že v řízení před krajským soudem navrhl doplnění dokazování znaleckým posudkem, neboť při hodnocení míry poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti nebyla hodnocena podrobně otázka jeho psychiatrického onemocnění, jenž by mohlo zvýšit celkovou míru poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti ke splnění zákonných podmínek nároku na částečný invalidní důchod. Zároveň poukazoval na jednostrannost posudku posudkové komise MPSV v Praze ve vztahu k posudku OSSZ v Jičíně z hlediska organizační nadřazenosti. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnými důvody. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Lékař OSSZ v Jičíně v posudkovém zhodnocení stěžovatele ze dne 6. 2. 2007, provedeném na základě žádosti stěžovatele o částečný invalidní důchod, stanovil rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele jaterní cirhózu na podkladě chrom. hepatitis B. V posudku dále uvedl, že je stěžovatel klinicky bez potíží, laboratorně je přítomna leukopenie a trombocytopenie. Stěžovatel je ve sledování hematom. kliniky v Brně, klinicky bez potíží a bez dopadu na pracovní schopnost. V září 2006 propuštěn z psychiatrické kliniky ve stabilizovaném stavu – smíšená porucha osobnosti, porucha přizpůsobení. Dlouhodobě zdravotní stav stěžovatele odpovídá postižení uvedenému v kapitole X odd. D položce č. 1 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., tj. 20 %. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve smyslu § 6 odst. 4 a 5 citované vyhlášky se nemění. Stěžovatel není schopen příliš náročných zaměstnání.

Pro účely přezkumného řízení před soudem stanovila následně posudková komise MPSV v Praze míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti na základě stejného postižení jako lékař OSSZ v Jičíně (*jaterní postižení na podkladě hepatitidy B, stabilizované, s jaterními testy při terapii opakovaně v normě, aktivitou viru hepatitis B t. č. neprokazovanou, HBV DNA při terapii negativní*), rovněž ve stejné výši 20 %. Na základě kompletní zdravotní dokumentace stěžovatele z Věznice Valdice posudková komise konstatovala obdobný diagnostický souhrn jako OSSZ v Jičíně, se změnami toliko vývojových stádií jednotlivých zdravotních postižení. V posudkovém zhodnocení posudková komise uvedla, že prostudovala celou zdravotní dokumentaci stěžovatele, přímo jmenovala mj. zprávy z psychiatrie, jednak z hospitalizace 12. – 22. 9. 2006, dále kontrolní nález z 1. 4. 2007: smíšená porucha osobnosti, anamn. pedofile, v.s. pedofilní sadismus, stav po kastraci v r. 1998. Primitivní účelový projev, somatizace.

O stížních námitkách uvážil Nejvyšší správní soud následovně:

Ačkoliv stěžovatel důvody podané kasační stížnosti výslovně podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., je z obsahu kasační stížnosti zřejmé, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy pro jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tuto spatřuje v tom, že krajský soud neprovedl stěžovatelem navrhovaný důkaz posudkem znalce z oboru posudkového lékařství, v důsledku čehož soud rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

V projednávané věci jde o nárok na důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí o takovém nároku proto závisí především na odborném lékařském posouzení. Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl krajský soud, je rozhodnutí o nároku ve věcech důchodového zabezpečení závislé především na odborném posouzení zdravotního stavu občana, a to jednak lékařem příslušné OSSZ, v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí MPSV, případně znalcem. Posudková komise MPSV je oprávněna

nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občana, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné invaliditě, částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudek této posudkové komise, pokud splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v přezkumném soudním řízení rozhodujícím důkazem.

Posudek uvedené komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz při dodržení zásady dokazování obsažené v § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), se zřetelem k § 64 s. ř. s., totiž, že posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Soud přitom vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době, kdy správní orgán vydal rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Při hodnocení důkazu posudkem posudkové komise MPSV se pak soud musí zabývat tím, zda uvedený posudek má všechny předepsané náležitosti, zejména pak posoudit, zda jeho skutkový základ je úplný a podložený obsahem nálezů, zda je náležitě zhodnocena míra funkčního postižení vyplývající z jednotlivých onemocnění posuzovaného a zda posudkové závěry jsou přesvědčivé a posudkové hodnocení odpovídá zjištěným skutečnostem.

Krajský soud takto posudek posudkové komise MPSV v Praze zhodnotil a dospěl k závěru, že ho lze považovat za úplný ve skutkových zjištěních a přesvědčivý co do posudkových závěrů. S tímto hodnocením Nejvyšší správní soud souhlasí pokud jde o určení zdravotního postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, jakož i posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vyplývajícího z tohoto postižení. V tomto rozsahu posudek posudkové komise MPSV v Praze nepochybně požadované náležitosti splňuje. Stěžovateli bylo posudkovou komisí ve shodě se závěry lékaře OSSZ v Jičíně diagnostifikováno jaterní postižení na podkladě hepatitidy B, stabilizované, s jaterními testy při terapii opakovaně v normě, aktivitou viru hepatitis B t. č. neprokazovanou, HBV DNA při terapii negativní, rovněž míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele byla oběma orgány státní správy sociálního zabezpečení určena stejnou výší. Navíc stěžovatel ani nevznesl konkrétní námitky ve vztahu k postupu posudkové komise stran určení jeho rozhodující zdravotního pojištění.

Nejvyšší správní soud však dává za pravdu stěžovateli v tom, že se posudková komise MPSV v Praze řádně nevypořádala s dalším zdravotním postižením stěžovatele, tj. prokázaným psychiatrickým onemocněním, ačkoliv ho sama jmenovala v diagnostickém souhrnu provedeného posudkového zhodnocení. Posudková komise neprovedla výslovně jeho funkční zhodnocení a nezahrnula jej do posudkového závěru ohledně celkového poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele, což je nepochybně vadou posudku. I když lze dovodit, že považovala toto postižení za posudkově irelevantní, bylo na místě takové stanovisko v posudku uvést a náležitě jej odůvodnit. K otázce požadavků na úplnost a přesvědčivost posudkových závěrů se vyslovila již dřívější správní judikatura, srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1997, sp. zn. 1 Cao 198/97, kde soud vyslovil: „*V posudku je nutno uvést nejprve jakými zdravotními postiženími navrhovatel trpí, všechna zařadit podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., uvést a zdůvodnit, které je pro navrhovatele invalidizujícím onemocněním (§6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.) a vypořádat se i s ustanovením odstavce 4 téhož paragrafu a podrobně zdůvodnit i eventuelní zvýšení či nezvýšení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti navrhovatele podle tohoto ustanovení.*“

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uvážil, že krajský soud do jisté míry pochybil, opomněl-li se s předmětnou vadou posudku posudkové komise MPSV v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat. Nejvyšší správní soud však při svých úvahách zohlednil i skutečnost, zda by případné navýšení procentní míry poklesu schopnosti soustavné

výdělečné činnosti pro další zdravotní postižení (stěžovatelem namítané psychiatrické onemocnění) podle § 6 odst. 3 či 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. mohlo mít za následek nesprávné stanovení celkové míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele a v důsledku toho nesprávné posouzení zákonných podmínek částečné invalidity ve smyslu § 44 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění. K tomu nutno uvést, že tzv. „další (ostatní) zdravotní postižení“, se mohou podílet na zvýšení celkové procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti prostřednictvím využití odst. 3 a 4 ust. § 6 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Odstavec 3 citovaného ustanovení umožňuje zohlednit závažnost ostatních zdravotních postižení navýšením v rámci procentního rozpětí míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoveného pro rozhodující zdravotní postižení (viz. příloha č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb.). Vzhledem k tomu, že položka odpovídající rozhodujícímu zdravotnímu postižení stěžovatele neobsahuje žádné procentní rozmezí, ale toliko hodnotu 20 % (srov. kapitola X odd. D položka č. 1 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb.), k jakémukoliv navýšení celkové procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele by v projednávané věci nemohlo podle tohoto ustanovení dojít. Odstavec 4 ust. § 6 vyhlášky č. 284/1995 Sb. naopak zakotvuje možnost přihlídnout k dalším zdravotním postižením posuzovaného z hlediska jejich možných důsledků, a to s ohledem na předchozí výdělečné činnosti posuzovaného, dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti a schopnost rekvalifikace. I kdyby se však v případě stěžovatele za použití uvedeného ustanovení zvýšila procentní míra poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti o maximálně přípustný počet procentních bodů, tj. o 10 %, na konečnou hodnotu 30 %, stále by nestačila na splnění zákonných podmínek částečné invalidity dle § 44 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění. Za těchto okolností se proto nejedná o takovou vadu, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodů pro tuto vadu napadený rozsudek krajského soudu zrušit.

Co se týče stěžovatelových námitek, směřujících do organizační provázanosti posudkové komise MPSV s lékaři OSSZ, s poukazem na konstantní judikaturu jím Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit. V této souvislosti zdejší soud považuje za vhodné poukázat na své rozhodnutí ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 – 35, publikované pod č. 33/2003 Sb. NSS, kde judikoval: *„Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejich závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.“* Otázkou organizačního uspořádání orgánů sociálního zabezpečení, zejména postavení posudkové komise MPSV, se zabýval i Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 92/95 ze dne 1. 11. 1995. Z úvah a právních závěrů v citovaných rozhodnutích vyjádřených nutno vycházet i ve vztahu posudkové komise MPSV a lékařů OSSZ.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Praze netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena soudem zástupkyně advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátce částkou 1000 Kč dle ust. § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění od 1. 9. 2006, za dva úkony právní služby – první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 12. 2007. Studium spisu je svojí povahou součástí úkonu převzetí a přípravy zastoupení, a proto ho soud samostatně nehradil. Soud advokátce dále přiznal částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna soudem ustanovené advokátky činí 1600 Kč. Protože advokátka soudu doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokátka povinna odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 304 Kč. Zástupkyni stěžovatelky se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti navýšená o daň ve výši 1904 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu